

OUCH!

Ikmēneša informācijas drošības biļetens ikvienam

Epasta problēmas un kā no tām izvairīties

Pārskats

Epasts vēl aizvien ir viens no galvenajiem komunikācijas līdzekļiem gan personīgajai gan darba saziņai. Tomēr bieži paši esam sev ienaidnieki to lietojot. Zemāk ir vairākas parastākās kļūdas ko cilvēki pieļauj, izmantojot epastu.

Automātiskā vārdu pabeigšana

Automātiskā vārdu pabeigšana pieejama vairumā epasta programmu. Kad jūs rakstat adresāta vārdu, epasta programma to mēģina atpazīt un automātiski pabeigt adresi jūsu vietā. Tādā veidā jums nav jāatceras pilnas jūsu kontaktu adreses, tikai vārdi. Problēmas var rasties gadījumā, ja jums ir vairāki kontakti ar līdzīgiem vārdiem – ir ļoti vienkārši ir izvēlēties nepareizo. Piemēram, jūs vēlaties aizsūtīt konfidenciālu informāciju Andrim Bērziņam, bet automātiskā aizpildīšana izvēlas adresātu Andrejs Kalniņš un jūs aizsūtāt darba informāciju nepareizajam adresātam. Lai sevi pasargātu vienmēr pārbaudiet adresi svarīgiem epastiem pirms sūtīšanas.

Atbildēt visiem

Papildus adresāta laukam "To:" ir arī adresāta lauks "CC:". "CC:" nozīmē "Carbon Copy", kas atļauj nosūtīt vēstules kopijas papildus cilvēkiem. Kad kāds sūta jums epastu un ir norādījis adresātus "CC:" laukā, jums jāizlemj vai atbildēt tikai sūtītājam vai atbildi sūtīt arī pārējiem adresātiem. Gadījumā, ja vēlaties atbildēt tikai sūtītājam, tad jāizvēlas "Reply" nevis "Reply-all". Tātad, ja epasts ir būtisks vai konfidenciāls, pirms sūtīšanas pārbaudiet, vai gadījumā nenosūtīsiet atbildi cilvēkiem, kam neesat paredzējis to nosūtīt.

Emocijas

Nesūtiet epastus brīžos, kad esat emocionāli nomākts vai dusmīgs, šāds epasts var kaitēt jums nākotnē, apdraudot draudzību vai darbu. Pamēģiniet nomierināties, sakārtot domas. Ja emocijas ir nepieciešams izlādēt, atveriet jaunu epastu ar tukšu adresāta lauku un uzrakstiet, ko vēlaties teikt. Tad aizejiet projām no datora, padzeriet kafiju vai pastaigājiet. Kad esat atpakaļ izdzēsiet ziņojumu un sāciet no sākuma, vai vienkārši piezvaniet vai izrunājiet problēmu klātienē. Epastā ir grūti noteikt toni vai nodomu, tādēļ saruna var būt noderīgāka. Atceraties ka joki ne vienmēr labi uztverami epastā un cilvēki var pārprast jūsu ziņu.

Privātums

Visbeidzot, epasts ir samērā neaizsargāts. Jūsu epastu var izlasīt jebkurš, kas tam piekļūst līdzīgi kā pastkartei tradicionālajā pastā. Jūsu epastu var pārsūtīt, publiskot, nodot tiesībsargājošām iestādēm vai nopludināt, ja tiek uzlauzts serveris. Ja jums ir jāziņo kaut kas tiešām privāts, labāk pazvaniet. Svarīgi arī atcerēties, ka daudzās valstīs epastu var izmantot kā pierādījumu tiesā. Turklāt, ka jūs sūtīšanai izmantojiet darba datoru, iespējams (atkarībā no konkrētās valsts likumdošanas un attiecīgās iestādes politikas) jūsu darba devējam ir tiesības uzraudzīt jūsu darbības vai pat lasīt epastus.

CERT.LV ir Latvijas Republikas Informācijas tehnoloģiju drošības incidentu novēršanas institūcija. CERT.LV misija ir veicināt informācijas tehnoloģiju drošību Latvijā. Uzziniet vairāk <https://www.cert.lv> vai sekojiet mums Twitterī [@certlv](https://twitter.com/certlv).

Viesredaktors

Keith Palmgren ir drošības praktiķis ar 30 gadu pieredzi. Viņš ir NetIP izpilddirektors un SANS SEC301 "Ievads kibernetiskajā" kursa autors <https://sans.org/sec301>.

Resursi

Apturēt pikšķerēšanu: <https://www.sans.org/u/lJj>

Sociālā inženierija: <https://www.sans.org/u/lJo>

Pārvaldīt epasta automātiskās vārdu pabeigšanas sarakstus:

[Windows](#) [Mac](#)

OUCH! izdod SANS institūts programmas "Security Awareness" ietvaros un tas tiek izplatīts saskaņā ar [Creative Commons BY-NC-ND 4.0 licences nosacījumiem](#). Jūs varat izplatīt šo biļetenu vai izmantot to savā informācijas tehnoloģiju drošības izglītības programmā ar nosacījumu, ka biļetens netiek izmainīts. Papildu informācijai vai jautājumiem par tulkošanu izmantojiet www.sans.org/security-awareness/ouch-newsletter e-pasta adresi. Redakcija: Walt Scrivens, Phil Hoffman, Cathy Click, Cheryl Conley | Tulkojums: Edgars Tauriņš